

เห็นช่องทาง

พระอาจารย์สงบ มนสฺสฺนโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๘

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “ขออาราธนา”

ตอบ : เขาบอกว่าเขาขออาราธนาไป คำถามนี้ไม่ประสงค์ให้ออกอากาศ เป็นคำถามที่เขียนมาส่วนตัว ไม่ประสงค์ให้ออกอากาศ แต่เขาเขียนมาว่าเขาขออาราธนาให้หลวงพ่อยู่ ๑๒๐ ปี เพราะว่าเขาเป็นทุกข์เป็นยากมาก เกิดมาชาตินี้มันทุกข์มากแล้วมาวัดหลวงพ่อนี้ซึ่ง ขาบซึ่งน้ำใจที่ว่าวัดหลวงพ่อมันมีที่ให้ประพาศปฏิบัติ แต่เพราะเราขี้เกียจเอง เพราะเราขาดการณไม่ถึงเอง เราเป็นคนที่ไม่เอาไหนเอง นี่เขาเขียนนะ แล้วว่าหลวงพ่เป็นที่พึ่งได้ ก็ขอให้หลวงพ่อยู่ไปอีก ๒๐๐ ปี ๕๐๐ ปีนั่นนะ

เวลาเขาพูด ใครก็พูดได้ เราได้ยินอย่างนี้ทุกวัน อาราธนาเชิญชวนให้อยู่ ใครก็พูดได้ แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พญามารนิมนต์ให้ดับขันธนิพพานไปซะ อยู่ทำไม ในเมื่อตัวเองก็สำเร็จเป็นพระอรหันต์ เป็นศาสดาด้วย สิ้นกิเลสไปแล้ว ถ้ามันวิมุติสุขมันสุขนักก็ตายไปซะ มาอยู่ทำไมขวางโลกอยู่

นี่ก็เหมือนกัน อาราธนาให้อยู่ๆ อาราธนาให้อยู่แล้วใจคิดอะไร อาราธนาให้อยู่ ๕๐๐ ปี ๖๐๐ ปี ๑,๐๐๐ ปีไปเลย ใครก็พูดได้ แต่มันจริงหรือเปล่า

มันอยู่ที่ข้อเท็จจริง มันอยู่ที่ข้อเท็จจริง คนเราหายใจเข้าแล้วไม่หายใจออกก็ตาย หายใจออกไม่หายใจเข้าก็ตาย คนหมดอายุขัยมันก็ตาย ถึงเวลาที่มันต้องตาย มันก็ตายทั้งนั่นนะ

แล้วอาราธนาไม่อาราธนา ใ้มันเป็นมารยาทสังคัม มันเป็นมารยาทสังคัม ถ้าสังคัมที่เขามีมารยาทเขาก็เห็นว่าเป็นคุณงามความดี เขาก็อาราธนาให้อยู่ แล้วคนที่ไม่พอใจ คนที่เห็นว่าขัดหูขัดตา เขาก็อาราธนาให้ตาย แล้วเขาแข่งให้ตายด้วย เขาไม่ได้

อาราธนาเฉยๆ นะ เขาสาปแช่งสาปส่ง เขาสาปส่งให้ตายไวๆ เพราะอะไร เพราะว่าโลก เขาจะหาผลประโยชน์กัน มาขวางเขาอยู่ได้ ไม่รีบๆ ตายไปซะ รกโลก

นี่ไง ถ้าจิตใจเราเป็นธรรมมันต้องมองทั้ง ๒ ด้าน ๓ ด้าน จะมองคิดว่าด้านเดียว คนอื่นเขาอาราธนาให้อยู่ ๕๐ ปี ๑๐๐ ปีนู่น คู้ย! ทุกคนก็เชื่อถือ

คนเดียว กับ ๖๐ ล้านคนนะ แล้วคิดดูสิ คนในโลกนี้มัน ๗,๐๐๐ กว่าล้าน ๗,๐๐๐ กว่าล้าน คนที่เขาไม่นับถือพระพุทธศาสนาเขาคิดอะไรกันอยู่

นี่ไง ไม่ใช่ว่า แหม! พอมาอาราธนาให้หลวงพ่อยู่ ๑๒๐ ปี ใ้โฮ! ใ้โน้นก็ลอย ฟอง ได้กินลูกยอเข้าไป ใ้โฮ! ลอยเลยนะ ใ้โน้นก็ลอยกันไปก็ลอยกันมา ความจริงอยู่ ไหนก็ไม่รู้ คิดจริงคิดอย่างไรอีกอย่างหนึ่ง

ฉะนั้น เวลาอาราธนาไม่อาราธนา มันก็เป็นมารยาท เราเห็นหลวงตาท่านเป็น อย่างนั้นนะ คนอาราธนาท่าน ท่านก็พูดเล่นพูดหัวกันไป ใ้เราก็คิดว่าเป็นปฏิสันถาร วันไหนท่านจะเข้มขึ้น ท่านก็เอ็ดเอาว่ามันเป็นสัพเพหระ มันไม่เป็นเนื้อหาสาระ ถ้าวัน ไหนคนมาอาราธนาท่าน ท่านก็เล่นหัวไปด้วย มันเป็นมารยาทสังคม ข้อเท็จจริงไม่ ข้อเท็จจริง ฉะนั้น กรณีของครูบาอาจารย์ท่านเป็นอย่างนั้นมันก็สังคมของท่าน อำนาจ วาสนาบารมีของท่าน

ใ้อย่างพวกเรานะใ้ชีเรื่อน ชีเรื่อนทั้งนั้นนะ มาอาราธนานู่นอาราธนานี้ อาราธนาแล้วก็มารำพันไ้ มารำพันว่า เกิดมาชาตินี้มันทุกข์นัก เคยมาปฏิบัติที่วัดหลวง พ้อ วัดหลวงพ่อกุอย่างสมควรสมบุญหมด เราไม่ดีเองๆ

นี่ไง ก็เวลา ถ้าคนมันเห็นช่องทางที่ดี เห็นช่องทางที่ดี เวลาคนเขาปฏิบัตินะ เขา เข้าไปเขาเคารพสถานที่ เขาเคารพสถานที่นะ เขาจะไม่ทำอะไรให้เกินเลยสิ่งนั้นไป

จิตใจมันคัน ก็เลสในหัวใจมันคันทุกคนนะ ถ้ากิเลสมันคัน เราก็พยายามระงับใน หัวใจของเรา แต่คนมันคิดไม่ถึง มันคิดไม่ถึงว่าสิ่งนั้นก็ทำไว้ดีแล้ว แต่เราจะทำให้ดีขึ้น ไป หรืออีกใจหนึ่ง เขาทำดีแล้ว เราจะเข้ามาบริหารจัดการ เราเข้ามาบริหารจัดการโดยการ แขนงหน้าแขนงหลัง เราบริหารจัดการโดยการควบคุมของเรา มันก็ทำของมันไป คน เป็นอย่างนั้นหมดนะ สังคม การเมือง การเมืองมันมีร้อยแปด

ฉะนั้น การเมืองมีรอยแปด สิ่งที่มันดีแล้ว เราเห็นว่ามันดีแล้ว เรามาเพื่ออะไรละ เราไม่ได้มาเพื่อวัตถุประสงค์นั้น คุณ ร้านก็ปลูกไว้ก็ปลูกไว้ให้คนภาวนา ต้นไม้ปลูกไว้ก็เพื่อความร่มเย็น ทางจงกรมทำไว้ก็เพื่อให้คนเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา ทำไว้ให้พร้อมแล้ว มันอยู่ที่คนขยันหรือคนขี้เกียจ คนจะเอาอะไร

ถ้าคนจะเอามรรคเอาผลเขาเห็นอย่างนี้เขาเคารพบูชา เคารพบูชา ต่อเมื่อเขาได้ประพฤติปฏิบัติ เขาได้ไปเห็นสถานที่ปฏิบัติมาโดยทั่วแล้ว ถ้าไปเห็นสถานที่ปฏิบัติโดยทั่วแล้ว มันไม่มีอะไรดีไปกว่านี้หรอก มันจะขาดอยู่อย่างเดียว ขาดคนที่ทำ ขาดคนที่ไปประพฤติปฏิบัติ

แต่เวลามารมันมาแล้วมันไม่มาปฏิบัติ มันจะบริหารจัดการไป จะเอาอาหารไปฝากคนนั้น จะเอาอาหารไปฝากคนนี้ คนนั้นยังอดอาหาร เราต้องได้ส่งเสริมเขา

เขาตั้งใจอดอาหาร เขาตั้งใจอดอาหารก็เพื่อเขาจะภาวนาของเขา แล้วเราไปยุ่งอะไรกับเขา แล้วก็บอกเขาดีอยู่แล้ว ดีอยู่แล้ว เติ้งไปเสริมอะไรละ แล้วเวลาไปแล้วก็ยังให้คนอื่นทำตามอีกนะ ว่าฉันทำเปิดช่องไว้แล้ว เธอต้องทำช่องนี้ตามฉันไป ฉันเป็นคนเปิดช่องไว้

แล้วที่นี้มาอาราธนา มันมาอาราธนาให้ตายไวๆ ใจ เพราะอยู่ไปก็มาขวางโลกใจ ก็เลสมันจะออกช่องไหนก็ต้องคอยมาด่าเขาอยู่นี่ใจ

ฉะนั้น เรื่องมันแล้วไปแล้ว ถ้าไม่แหยมมา ไม่ต้องเขียนมา เขียนมาไม่ต้องให้ออกอากาศอย่างนั้นอย่างนี้ ร้อยแปดพันเก้า จำพันมาจนเต็มทีเลย

คนเราจะดีจะชั่วมันอยู่ที่พฤติกรรม ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ของเขาทำไว้ดีอยู่แล้ว ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติมา ท่านผ่านกิเลสมา หลวงตาหรือครูบาอาจารย์ทุกองค์ถ้าท่านมีคุณธรรม ท่านจะบอกว่าในโลกนี้ไม่มีอะไรน่ากลัวเท่ากิเลสของคน ใน ๓ โลกธาตุนี้ไม่มีอะไรน่ากลัวเท่ากับกิเลสของคน คนมีกิเลสในใจ มันปลิ้นปล้อน มันจะหาทางออก

เขาทำไว้ดีแล้ว นี่ใจ เขียนมา หลวงพ่อทำไว้ดีแล้วหมดแล้ว

ดีหมดแล้ว แล้วเอ็งมาแข่งหน้าแข่งหลังอะไรอีก แล้วนี่มาอาราธนาให้อยู่อีก ๑๒๐ ปี อีก ๕๐๐ ชาติด้วย มันมีผลใหม่ มันมีผลที่คนทำดีและทำชั่วเท่านั้นนะ

ฉะนั้น เวลาพูด เขาก็พูดกับเราเยอะแยะไปหมดแหละ มันก็เป็นประเพณี เป็นมารยาท คนเจ็บไข้ได้ป่วย คนทุกข์คนยากมันทนไม่ไหวมันก็ต้องตายไป คนที่มีอำนาจวาสนาเขาหมดอายุขัยไป เขาตายไปโดยที่ไม่ทุกข์ทรมาน เขาก็ตายไปด้วยบุญกุศลของเขา คนเกิดมาทั้งหมดมันต้องตายทั้งหมด ขณะที่มีชีวิตอยู่นี้ เอ็งทำอะไร ขณะที่มีชีวิตอยู่ เอ็งทำเพื่อประโยชน์กับใคร ทำเพื่อประโยชน์กับตนเอง ทำตรงนั้น ทำตรงนั้น

ตรงนั้นไม่ทำ เทียบกว้านไปหมด อาราธนาผู้นอาราธนา นี่ แล้วนี่ยังแสดงมารยาทอีกนะ ไม่ควรออกอากาศนะ เขียนมาเป็นเรื่องส่วนตัวนะ

เขาทำที่วัดนี้เป็นที่สาธารณะ เวลาเขาสร้างวัดสร้างวา เห็นใหม่ ภิกษุที่อยู่จตุรทิศที่ยังไม่ได้มา ขอให้มาเถิด ที่มาแล้วขอให้อยู่สุขอยู่สบาย ที่อยู่ เขาให้เข้าใจกัน เขาให้พึ่งพาอาศัยกัน เขาให้มีน้ำใจต่อกัน เขาสร้างวัดมาเพื่อเป็นสาธารณประโยชน์ ฉะนั้น ภิกษุทั้ง ๔ ทิศ ถ้ายังไม่ได้มา ขอให้มาเถิด เพราะได้สร้างแล้วเพื่อประโยชน์กับที่อยู่อาศัย ผู้ที่มาแล้ว ขอให้อยู่ด้วยความสุขอยู่ด้วยความร่มเย็น อย่าเบียดเบียนกัน อย่ากระทบกระทั่งกัน อย่าทำร้ายกัน อย่าวางยาพิษ นี่ถ้ามันเป็นประโยชน์

นี่มันสำคัญมันก็สำคัญที่หัวหน้า หลวงตาท่านบอก เวลาท่านออกประพฤติปฏิบัติท่านหาหัวหน้าที่เป็นธรรม ถ้าหัวหน้าที่เป็นธรรมไม่ลำเอียงเพราะรัก ไม่ลำเอียงเพราะชัง ไม่ลำเอียงเพราะใครทั้งสิ้น

นี่ก็เหมือนกัน นี่ก็ไม่ลำเอียงทั้งสิ้น ใครจะมาบริจาคนามากมาย ใครจะมาส่งเสริมขนาดไหน ถ้าเขาทำผิดก็คือผิด คนทุกข์คนเข็ญใจเขามา ถ้าเขาทำถูกก็คือถูก ถ้าเขาทำดีก็คือดี มันอยู่ที่การกระทำ มันไม่ได้อยู่ที่สถานะ ไม่ได้อยู่ที่การเข้ามาแย่งชิงกัน เอาอำนาจกัน นี่ไง แล้วพอเอาอำนาจกันอย่างนี้ มาอาราธนา อาราธนาอะไร ทำไม่ต้องอาราธนา เวลาฉันจะเกิดนี่ต้องให้เอ็งเป็นคนพาให้เกิดใช่ไหม จะต้องให้เอ็งเป็นหมอดำเฝ้าพาให้มาทำคลอดกูหรือ

มันไม่ใช่ โลกเป็นส่วนโลก นี่ไม่ได้ว่าใคร ไม่ได้ใส่อารมณ์กับใคร แต่ถ้ามันไม่จบ
 ใจ มันไม่จบ ไม่จบไม่สิ้นสักที ถ้ามันจบมันสิ้นไป ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ในเมื่อเอ็งทำดีที่
 ไหน เอ็งก็ทำของเอ็งไป ความดีก็ต้องให้ผลเป็นความดี ถ้าเขาทำความดี พระสงฆ์ไม่
 สามารถไปทำความดีของเขาให้เป็นความชั่วได้ พระสงฆ์ไม่สามารถจะไปบิดเบือนสัง
 กรรมได้ พระสงฆ์ไม่สามารถจะทำสิ่งที่เขาทำเป็นบุญกุศลของเขาให้เป็นบาปอกุศลได้
 แล้วพระสงฆ์ก็ไม่สามารถไปทำให้คนชั่ว คนทำบาปอกุศลให้เป็นบุญได้เหมือนกัน

ฉะนั้น เป็นแล้วก็กันไป ทีนี้เขามารำพันไฉน มารำพันว่า หลวงพ่อดีอย่างนั้น
 หลวงพ่อดีอย่างนี้ หลวงพ่อทำไว้ให้พร้อมแล้ว

ถ้ามันทำให้พร้อมแล้ว ก็เห็นๆ กันอยู่ ถ้าเห็นๆ กันอยู่ แล้วเข้ามาวุ่นวายทำไม ก็
 เขาทำไว้ดีแล้วพร้อมแล้ว ถ้าดีพร้อมแล้วเราก็ต้องส่งเสริม หรือเราทำไม่ได้ เราไม่
 ส่งเสริม เราก็ควรอุเบกขาซะ ให้คนที่เขาจะทำคุณงามความดี ให้คนที่เขาจะปฏิบัติได้
 ให้เขาควรเดินของเขาไป

ไม่ใช่เราทำไม่ได้ เราอยู่ไม่ไหว แล้วเราก็จะไปวางยาเขา จะต้องทำให้สมความ
 ปรารถนาเรา พอทำไม่ได้ขึ้นมา ทีนี้กลับมาเสียดายใจ เสียดายอย่างนั้น เสียดายอย่างนี้
 คួយ!

ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ในเมื่อยังเป็นมนุษย์ ยังเป็นคน เป็นสิ่งมีชีวิตอยู่ ใครทำสิ่ง
 ใดก็ได้ อย่างนั้น ถ้าเอ็งทำดีก็ทำดีของเอ็งไป ทุกคนทำความดีไป แต่วัดของเรา เราอยู่ใน
 วงการพระนะ เวลาใครมาเรียกร้องว่าอยากเห็นวัดที่ดีๆ อยากเห็นวัดที่เป็นประเพณี
 ปฏิบัติ วัดที่มีหลักการ แล้วเวลามาก็มาร่ำร้องๆ

ไฉ่ร่ำร้อง เวลาเขาคิด เขาคิดของเขา เวลาเขาทำ เขาก็ทำไม่ได้ เขาทำตาม
 ความคิดความรู้สึกของเขา ไฉ่ของเราแบบว่าเรามีประสบการณ์อยู่กับครูบาอาจารย์มา
 ไร เวลาท่านอาจารย์สิงห์ทองท่านบอกว่า ท่านอาจารย์สิงห์ทองท่านก็เป็นมือขวา เป็นผู้
 ที่เป็นหูเป็นตาให้กับหลวงตา เวลาสายของหลวงปู่ฝั้นท่านทำวัตรทุกวัน ทำวัตร ทำวัตร
 เย็นแล้วก็นั่งภาวนาไป ๕ ชั่วโมง ๖ ชั่วโมงแล้วแต่ แล้วท่านก็พูดกันในวงในว่า สาย
 หลวงปู่ฝั้นท่านทำวัตรของท่านแล้วนั่งสมาธิภาวนา แต่ของหลวงตาเรา หลวงตาเรา
 ท่านไม่พาทำ

นี่เป็นคำพูดของอาจารย์สิงห์ทองเลยว่ หลวงตาเราท่านไม่พาทำ หลวงตาเราท่านพาทำตามแบบหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นท่านจะรวมเฉพาะวันที่หลวงปู่มั่นจะเทศน์ ถ้าเทศน์เสร็จแล้ว วันปกติจะให้ทุกคนภาวนาได้ ๒๔ ชั่วโมง

ฉะนั้น เวลาคนภาวนา บางคนถ้าเขาถือเนสัชชิก เขาไม่นอน เขาถึงเวลา ๒๔ ชั่วโมง เขาจะภาวนาของเขา แล้วเรามาทำวัตร ถึงเวลามาทำวัตร มานั่งทำวัตรเสร็จ ทำวัตรเสร็จแล้วเราก็ต้องนั่งภาวนา เรานั่งภาวนาก็ต้องตั้งจิตไว้อย่าให้หลง ถ้าลงไปแล้ว ถ้าเกิดเขาเลิกละ ๒ ชั่วโมง ๓ ชั่วโมง เขาเลิก แล้วจิตเราลงละ เราก็ต้องนั่งเกร็งไว้ คนที่ภาวนาดีๆ เขาต้องนั่งเกร็งไว้ละ นั่งรั้งไว้

เพราะถึงเวลาเลิก เวลาพระกรรมฐาน เวลาจะเลิก หัวหน้าจะกระแอม อ้าว! ก็ได้เล็ก เลิก เราก็ต้องเลย แต่ถ้าวันใดวันหนึ่ง เรากำหนดพุทโธแล้วจิตมันลงไปเลย แล้วถ้าหัวหน้ากระแอม เราจิตมันลงไปมันไม่รับรู้ละ พอไม่รับรู้ใช่ไหม ก็บอกว่าพระนี่อวดอยากจะนั่งโชว์เขา มันก็มีอะไรที่จะกระทบกระเทือนกันไป

ครูบาอาจารย์ของเราท่านปฏิบัติมา คนที่ภาวนาได้ดีก็มี คนที่ภาวนาล้มลุกคลุกคลาน คนที่ภาวนาไม่ได้ คนภาวนาไม่ได้ เขาก็อาศัยตรงนี้ อาศัยหมู่คณะลากัน อาศัยหมู่คณะคือทำวัตรเย็น ทำวัตรเย็น เราก็นั่งสมาธิภาวนา ฉะนั้น เวลาอย่างนี้มันเป็นการชักกัน เป็นการดึงหมู่คณะให้มาสู่การภาวนา

แต่เวลาหลวงตาท่านบอกว่า วัดของท่าน ท่านจะสร้างผู้นำ ถ้าสร้างผู้นำ มันภาวนาลึกกว่านั้น ดึกกว่านั้น ลึกกว่านั้น เข้มข้นกว่านั้น ถ้าเข้มข้นกว่านั้น ถ้ามันจะมาพร้อมกัน มันจะไปดึงไอ้คนที่อ่อนแอให้ขึ้นมาเข้มข้นไม่ได้ ไอ้คนเข้มข้นมันเข้มข้นได้ แต่ไอ้คนอ่อนแอมันจะขึ้นมาอย่างนั้นไม่ได้

ท่านถึงบอกว่าให้ทำอิสระ ให้แยกกันปฏิบัติ ถ้าใครทำเข้มข้นได้ เอาเลย ๗ วัน ๗ คืน เต็มที่ไปเลย อดอาหารแล้วไม่ต้องทำอะไรเลย เพราะอะไรละ เพราะหลวงตา ถ้าพระเรียกพ่อแม่ครูจารย์ พ่อแม่ครูจารย์ท่านอยู่กับหลวงปู่มั่นมา หลวงปู่มั่นท่านเข้มข้นแค่ไหน แล้วสมัยหลวงปู่มั่นมีหลวงปู่พรหม หลวงปู่ขาว หลวงปู่ชอบ หลวงปู่คำดี ครูบาอาจารย์ท่านเข้มข้นทั้งนั้น แล้วท่านปฏิบัติมา ท่านได้เพชรน้ำหนึ่ง ท่านได้เนื้อได้น้ำมา

ฉะนั้น พอมารุ่นหลังมานี้เป็นปัญญาชน มีการศึกษา มีปัญญามาก ก็คิดว่าทางลัดทางสั้น ทางสะดวกทางสบาย ทุกคนมีปัญญา ขนปัญญากันมา หาบหามปัญญากันมาปฏิบัติ บรรทุกปัญญามาเต็มที แล้วปฏิบัติสำมะเลเทเมา ปฏิบัติเอาแต่ใจของตัวเอง ปฏิบัติเอาแต่ช่องทางของตัวเอง ปฏิบัติไม่ได้อะไรเป็นชิ้นเป็นอันเลย แต่ครูบาอาจารย์ของเราท่านก็ยังยืนหลักของท่าน เพราะว่าท่านจะสร้างผู้นำไป

ฉะนั้น คำพูดนี้เป็นคำพูดของท่านอาจารย์สิงห์ทอง อาจารย์สิงห์ทองท่านคอยดูหมู่คณะ แล้วถ้ามีสิ่งใด ท่านจะไปคอยรายงานหลวงตา เพราะหลวงตาท่านเป็นผู้คุ้มครองดูแลพวกเราอยู่ ถ้าใครภาวนาแล้ว ถ้าเขาภาวนาออกนอกกลุ่มนอกทาง อาจารย์สิงห์ทองท่านรู้ของท่าน ถ้าท่านเคลียร์ปัญหาได้ก็จบกันไป ถ้าท่านเคลียร์ปัญหาไม่ได้ ท่านก็จะมาเล่าอธิบายให้หลวงตาท่านฟัง หลวงตาท่านจะเก็บข้อมูลไว้ เก็บข้อมูลไว้

ขณะนี้กลุ่มชนหมู่สงฆ์ที่ไหนปฏิบัติแล้วมีหลักมีเกณฑ์ พระที่นั่นมีชื่อเสียง แล้วทำแล้วอยู่ในหลักในเกณฑ์ สังคมสงฆ์ของเราเจริญรุ่งเรือง ท่านก็มีความอบอุ่น ท่านก็มีความสุขใจของท่าน ขณะนี้มีกลุ่มชนมีหมู่สงฆ์ที่ปฏิบัตินอกกลุ่มนอกทาง ปฏิบัติแล้วเฉไฉ ออกแต่ความเห็นของกิเลส ท่านก็รับฟังข้อมูลนั้นไว้

เพราะศากยบุตรพุทธชินนโรส เวลาหลวงปู่มั่นท่านบอกว่าห่วงพระมาก เวลาท่านห่วงพระนะ ท่านบอกเลยนะ ภิกษุที่อายุพรรษามากคือว่าได้อยู่กับท่านมา มีประสบการณ์แล้วก็ไม่ต้องขึ้นมาก็ได้ ให้ภิกษุใหม่ๆ ไม่รู้เห็นรู้ได้ให้ขึ้นมา แล้วต่อไปอนาคตมันจะได้มีข้อวัตร คือสิ่งที่ได้ขึ้นมาแล้วได้สัมผัส จะได้ติดหัวใจมันไป ถ้ามันปฏิบัติไปข้างหน้า มันก็ต้องมีหลักมีเกณฑ์ของมัน นี่ท่านเป็นห่วงเป็นใย ท่านคิดของท่าน ศากยบุตรพุทธชินนโรส มันจะส่งต่อกันไปด้วยความเป็นธรรมๆ ถ้าความเป็นธรรม เวลาความเป็นธรรม เพราะว่า เป็นธรรมนะ ไปเห็น

ตอนนี้นะ อย่างเรา ทุกคนมาเห็นแล้วชดช้อยใจไปหมดเลย เพราะอะไร เพราะมันไปขัดแย้งกับกิเลสในใจของเขา แล้วถ้าเราอ่อนแอใจใหม่ เราก็ต้องปรับแต่งความเป็นอยู่ของเราให้เข้ากับกิเลสของเขา เพื่อความพอใจของเขา

แต่ของเรา เราไม่เชื่อไม่ฟังกิเลสของใคร เราจะทำเรือว่าง ภูตงควัตร เรือว่าง ทำเรือว่าง ทำทางจงกรม นั่งสมาธิภาวนา

เวลาหลวงตาท่านพูดนะ ท่านเคยพูดกับโยมคนหนึ่งที่บ้านตาด ท่านบอกว่า ไป
เที่ยวตามวัดเห็นอะไรไหม

เขาบอกว่าไม่เห็นอะไรหรอก

ท่านบอกว่า ไม่เห็นวิมานหรือ เรือนว่างคือวิมานของพระ หลวงตาท่านว่าวิมาน
นะ ใ้เรือนว่าง โคนไม้ นี่เป็นวิมานนะ

ใ้พวกเราไปเห็น นี่มันเป็นข้อดีอ้อย มันจะเอาสะดวกสบายของมัน แล้วมันก็คิด
ว่า ถ้าใครเอาสิ่งปลูกสร้าง เอาวัตถุมาให้ จะต้องมึ่สิ่งทีหลวงพ่อพระสงฆ์จะต้องยอม
จำนน ต้องยอมรับความดีของเรา เรามา เราจะเอาของดีๆ มาปรนเปรอท่าน พอ
ปรนเปรอท่าน แล้วท่านจะเห็นความดีของเรา เรามาแล้วเราจะจัดการวัดนี้ใ้มันเป็นวัด
ที่สังคมเขานับหน้าถือตา แล้วท่านก็จะชื่นชมเราเพราะเราใ้ทำวัดของท่านใ้เป็นที่
สังคมเขายอมรับ

เอ็งคิดกันอย่งนั้นหรือเปล่า ถ้าเอ็งไม่คิดอย่งนั้น เอ็งทำใ้ไม่ยอมรับสภาพ
อย่งที่เราทำอยู่ใ้ ถ้าเอ็งยอมรับ เอ็งเขียนมาว่าดีไปหมดเลย ดีไปหมด แล้วเอ็งทำอะไร

เราจะบอกว่า อารธนาใ้อยู่ใ้ปีก็แล้วแต่ มารณะ นิมนต์องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าใ้หนีพพานตลอด ใ้คนที่มันเห็นต่างมันแข่งใ้กูตายทุกวัน มันแข่งใ้
กูตายไวๆ อย่าอยู่ๆ อยู่ไปแล้วขวางโลก

ใ้สาระ เราอยู่กับโลก เราต้องรู้อย่งนี้ใ้ คนที่เห็นด้วยเขาก็ยอมรับ เขาก็ชื่นชม
ก็เท่านั้น เพราะว่ามันอยู่ เห็นไหม เห็นสมณะ การเห็นสมณะเป็นมงคลอย่งใ้ เราใ้
เห็นผู้ทีประพฤติปฏิบัติ ใจทีเป็นธรรม ท่านดำรงชีวิตใ้เราเห็น นี่มันเป็นมงคลแล้ว ถ้า
จิตใจเขาเป็นธรรม เขาเห็นเป็นมงคลชีวิตของเขา นั่นก็ใ้เป็นอำนาจวาสนาของเขา

ถ้าจิตใจเขาเป็นเปรตเป็นผี เขาก็บอกว่าขวางตา เมื่อใ้ไหร่จะตายชะ พระสงฆ์
ขวางโลก เมื่อใ้ไหร่จะตายเร็วๆ

นี่พูดถึงอาราธนา ไม่ต้องมาอาราธนา แต่โดยสามัญสำนึก โดยประสาโลก เขาก็พูดกันทุกวันอยู่เนี่ย เขาพูดกันทุกวันก็เรื่องของเขา เราไม่ใช่ลูกโป่ง ยิ่งใครเป่าอากาศให้มากขึ้นมันจะลอยขึ้นไป

ลูกโป่งเวลายิ่งได้ลมเยอะมันยิ่งลอย ไอ้โฮ! อยู่กลางอากาศเลย กลายเป็นบอลลูกนเลยนะ อู้อู้อู! เก่งมาก ดีมาก ไม่รู้จะตายวันไหน แต่ถ้ามันจะตายโดยข้อเท็จจริง มันเรื่องของมัน ใต้นี้เป็นเรื่องข้อเท็จจริง ฉะนั้น ใต้นี้ที่ว่ามาพูดมาอย่างนี้ไร้สาระ ไร้สาระ จบ ต่อไปนะ

ถาม : เรื่อง “ทำสงครามกองโจรกับกิเลส”

ตอบ : นี่เขาบอกว่าเขาทำสงครามกองโจรกับกิเลส เขาปฏิบัติแบบนี้ถูกหรือไม่ แล้วเขาปฏิบัติ ถ้าเขาปฏิบัติถูกหรือไม่ ทำถูกต้องหรือไม่

ใต้นี้ปฏิบัติแบบกองโจร การปฏิบัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนนะ สอนว่าให้ทำความสงบ ๔๐ วิธีการ เวลากรรมฐาน ๔๐ ห้อง การทำความสงบ ๔๐ วิธีการ

ฉะนั้น ทำไม่ถึงต้องทำความสงบละ ทำไมศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา ทำไมเราไม่ใช่ปัญญาไปเลยละ

การใช้ปัญญาอย่างนั้นมันเป็นปัญญาอบรมสมาธิ ถ้าเป็นลูกศิษย์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่รู้แจ้ง แต่ถ้ายังไม่รู้แจ้ง เวลาเราไปศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเขาเรียกว่าสติปัญญา คือความจำ ความจำคือเป็นปริยัติ ปริยัติคือการศึกษา เขาศึกษามาเพื่อให้ประพฤติปฏิบัติ ฉะนั้น เราศึกษามา เรายังไม่ประพฤติปฏิบัติ เราศึกษามาเนี่ยเราเห็นรีหันขวางอยู่แล้ว

ฉะนั้น เวลาเห็นรีหันขวางอยู่แล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงบอกว่าให้ทำความสงบของใจ ๔๐ วิธีการ การทำความสงบของใจ ๔๐ วิธีการ

ฉะนั้น เวลาเราจะมาประพฤติปฏิบัติกัน เราก็คิดว่าศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา เราก็จะใช้ปัญญากันไปเลย

ถ้าปัญญาอย่างนั้น ถ้าถูกต้องนะ เป็นสัมมาทิฐิ มันจะเป็นปัญญาอบรมสมาธิ แต่ถ้ามันไม่เป็นสัมมาทิฐินะ มันเป็นสัญญา มันเป็นสัญญา พอมันพิจารณาไปมันจะเป็นจินตมยปัญญา จินตมยปัญญามันจินตนาการไป

สุตมยปัญญา จินตมยปัญญา มันเป็นปัญญาแก้กิเลสไม่ได้ ที่นี้แก้กิเลสไม่ได้ เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เวลาท่านประพฤติปฏิบัติของท่าน ท่านทำความสงบของใจของท่าน แล้วท่านพยายามฝึกหัดยกขึ้นสู่วิปัสสนา ยกแล้วยกเล่าๆ มันไปไม่ได้สักที

ฉะนั้น มันก็เป็นบังเอิญว่า หลวงปู่มั่นท่านบอกว่าหลวงปู่เสาร์ท่านปรารภนาพระปัจเจกพุทธเจ้า หลวงปู่มั่นท่านบอกว่าท่านปรารภนาเป็นพระพุทธรูปเจ้า ฉะนั้น คำว่า “ปรารภนาเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า เป็นพระพุทธรูปเจ้า” ความเป็นพระโพธิสัตว์ กำลังมันมาก กำลังต่างๆ มันจะดึงไว้ให้เป็นฌานโลกีย์

พระโพธิสัตว์ทำได้แต่ฌานโลกีย์ พระโพธิสัตว์ทำได้อภิญญา เพราะการทำฌานโลกีย์ ทำอภิญญา มันจะรู้วาระจิตของคน มันจะรู้เรื่องของวิญญูะ แล้วมันจะเอาเรื่องของวิญญูะมาแก้ไข มาเพื่อบุญกุศลของคนตกทุกข์ได้ยาก มันจะแก้ไข พระโพธิสัตว์ทำได้แค่นี้ ฉะนั้น เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านจะเข้าสู่วิปัสสนา มันถึงติดขัดไปหมดใจ พอติดขัดไปหมด

แล้วถึงพุทธรูป ก่อนถึงพุทธรูป ผู้ที่จะขึ้นนำมันไม่มีด้วย ฉะนั้น คนที่มีอำนาจวาสนาระดับหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เพราะท่านปรารภนาเป็นพระโพธิสัตว์มาก่อน ท่านมีอำนาจวาสนา ท่านถึงพยายามรั้ง พยายามค้นคว้า พยายามแสวงหา แสวงหาจนพิจารณาจนสู่ความจริง

เพราะตามตำราท่านบอกพิจารณากายๆ หลวงปู่มั่นท่านพิจารณากายของท่าน แต่ท่านบอกพิจารณากายของท่านไปแล้วมันจะเป็นหน้าผาดัด มันจะเป็นเหมือนชอยที่ชอยตัน เป็นถนนตัน มันไปไม่ได้ๆ มันไปไม่ได้ทั้งนั้นนะ

ฉะนั้น เวลาถ้ามันไปไม่ได้ เวลาท่านมาค้นคว้าของท่าน ท่านถึงไปลาพระโพธิสัตว์ของท่าน พอลาพระโพธิสัตว์ของท่านนะ พอท่านทำความสงบของใจขึ้นมาแล้ว

ท่านยกขึ้นสู่วิปัสสนา มันถึงจะเป็นโลกุตตรปัญญา มันถึงจะเป็นภาวนามยปัญญา ท่านถึงภาวนาไปได้ ท่านภาวนาไปถูกต้อง

เพราะท่านภาวนาไปถูกต้อง ท่านภาวนาไปได้ เวลาท่านวางข้อวัตรไว้เพื่ออนุชนรุ่นหลัง ท่านถึงบอกว่า วางข้อวัตรไว้ แล้วให้ทำความสงบของใจ ทำความสงบของใจคือทำสมาธิ ทำสมาธิมันก็เข้าไปสู่ธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คีลสมาธิ ปัญญา

แต่ของเรา คนที่ปฏิบัติไม่เป็น คนที่ไม่มีพื้นฐาน เห็นคนปฏิบัติ เห็นคนเชื่อถือ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เพราะท่านปฏิบัติ ปฏิบัติไปถึงที่สุดแห่งทุกข์ ปฏิบัติไป องค์หลวงปู่มั่นท่านนิพพานไป ท่านเผาแล้วกระดูกท่านเป็นพระธาตุ

ไอ้สังคมโลก สังคมโลกที่ไม่มีหลักไม่มีเกณฑ์ก็พยายามจะหาสิ่งจะหาความน่าเชื่อถือ ก็ไปเอาความน่าเชื่อถือของอภิธรรมคือความท่องจำนั้นมา พอความท่องจำเขาบอกว่า คีล สมาธิ ปัญญา ก็ไปตัดเอาปัญญา ปัญญาเวลาทำสังคายนาก็บอกว่าภาวนามยปัญญาอธิบายไม่ได้ จะขอให้ตัดทิ้ง ถ้าเป็นสุตมยปัญญา จินตมยปัญญา มันอธิบายได้ แล้วเวลาไปเอาปัญญามาก็ไปเอาความจำมาไง ไปจำมาจากพม่า ไปจำมาว่านี่เป็นปัญญา ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา...ไอนั้นเป็นปัญญาท่องจำ ปัญญาท่องจำก็มาท่องจำกันต่อไป พอท่องจำกันต่อไป เวลาภาวนาไปด้วยความท่องจำ ด้วยจิตที่มันมหัศจรรย์ พอท่องจำแล้วจิตนี้มันสร้างภาพ มันก็เลยเห็นเป็นความว่าง มันก็เลยเห็นเป็นความเว้งว่าง นี่มันไปอีกแนวทางหนึ่ง

ฉะนั้น หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านถึงบอกว่าให้ทำความสงบของใจเข้ามา ความเว้งว่างความว่างนั้นเพราะเขาเข้าใจผิด เขาเข้าใจเอง เขาสร้างภาพเองว่า ความว่างความเว้งว่าง ความรู้เท่ามันเป็นปัญญามันเลยไม่มีนิमित มันก็เลยไม่คิดแตกต่าง มันก็เลยทำให้การปฏิบัตินี้ไม่ล้มเหลว ไอ้ทำพุทธโง่ๆ ไอ้ทำสมาธิทำแล้วเกิดนิमित เห็นแล้วมันแตกต่าง เห็นแล้วออกอาการต่างๆ

ไอนั้นเป็นข้อเท็จจริง ข้อเท็จจริงเพราะมันเป็นจิตนิสัย คนเราสร้างมาลายนิ้วมือของคนไม่เหมือนกัน ความรู้สึกนึกคิดของคนแตกต่างกัน ความรู้สึกนึกคิด

ของคนแต่ละภพแต่ละชาติ การเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะแสนๆ ชาติ ล้านๆ ชาติ หลายๆ ล้านชาติ ทำให้จิตนิสัยฝังมาทับใจ

ถ้าการฝังมาทับใจ เวลาคนทำความสงบของใจเข้าไป มันก็เข้าไปสู่พื้นฐานเดิม เข้าไปสู่ข้อมูลอันนั้น ถ้าสู่ข้อมูลอันนั้น มันก็แสดงออกตามนั้น มันไม่ใช่มรรค ถ้าไม่ใช่มรรค เขาพยายามแก้ไข พยายามแก้ไข ทำความสงบของใจเข้ามาแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา การยกขึ้นสู่วิปัสสนา ยกขึ้นสู่วิปัสสนามันจะเข้าไปสู่มรรค เข้าไปสู่มรรคนะ คือ สมาธิ ปัญญา ปัญญาชอบใจ

ปัญญาชอบธรรม ชอบธรรมในการศึกษาค้นคว้า มันก็ชอบธรรมในปัญญาของโลก เขาเรียกโลกีย์ปัญญา ปัญญาที่ศึกษามา ศึกษามาทำไม ศึกษามาเพื่อประพฤติปฏิบัติ ไม่ได้ศึกษามา ไปจำมา ไปท่องจำมาจากพม่าแล้วก็ไปวางระบบของความคิด พอวางระบบความคิดก็เป็นขั้นตอน พอเป็นขั้นตอน คิดอย่างนี้ อารมณ์อย่างนี้ได้ อารมณ์นี้ ญาณที่ ๑ มีความรู้สึกนึกคิดอย่างนี้ มีความเห็นอย่างนี้ ญาณที่ ๒ มีความรู้สึกอย่างนี้ มีความนึกคิดอย่างนี้ ญาณที่ ๓ มีความนึกคิดอย่างนี้ มีความรู้สึกอย่างนี้ ญาณที่ ๔

ญาณ ๑๖ มันมีสมณะนะ ญาณ ๑๖ โคตรภูญาณ ๑๖ อันนี้มันอยู่ในอภิธรรม ในอภิธรรมมันมีชื่อ แต่เราไปสร้างอารมณ์กัน อารมณ์อย่างนี้ ความรู้สึกอย่างนี้เป็นอย่างนี้ อารมณ์อย่างนี้เป็นอย่างนี้ แล้วถามว่ามรรคผลนิพพานเป็นอย่างไร

ห้ามพูดนะ พูดไม่ได้ ห้ามพูด

กินข้าวมานี้ห้ามพูดว่าอิมฺเมยนะ ใครกินข้าวมาแล้วห้ามพูดเรื่องกินข้าวนะ ห้ามพูดนะ กินข้าวนี้ห้ามพูดหมดเลย มันขัดแย้งกันไปหมดแหละ ถ้าเป็นความไม่จริงมันขัดแย้งกันไปหมด

แต่ถ้าเป็นความจริงนะ ความจริง หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านล้มลุกคลุกคลานมาก่อน ท่านมีอำนาจวาสนาของท่าน ท่านถึงทำความจริงของท่าน พอความจริงของท่านเกิดขึ้นมาแล้วท่านถึงเห็นใจ หลวงปู่มั่นท่านมีอำนาจวาสนาของท่าน ท่านรู้ถึงวาระจิต ท่านรู้ถึงความรู้สึกนึกคิดของคน ท่านรู้ถึงอำนาจวาสนาของคน ฉะนั้น เวลาท่านจะ

สอน ท่านจะสอนคนนี้กำหนดพุทโธนะ คนนี้ให้กำหนดเป็นบาลียาวๆ นะ ก็เหมือนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สมัยที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าดำรงชีพอยู่ เวลาผู้บวชแล้วอยากจะออกประพฤติปฏิบัติจะไปขอกรรมฐานจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ถ้าใครบวชมาแล้วจะศึกษาเล่าเรียน ท่านให้เรียนในสำนัก อย่างเช่นไปเรียนกับโบริฐะๆ โบลานเปลา่ เรียนทฤษฎี เรียนตามปริยัติ เขามีสำนักเรียนของเขา แต่ถ้าจะประพฤติปฏิบัติ ท่านให้เข้าอยู่โคนไม้แล้วท่านให้ปฏิบัติ แล้วเวลาติดขัดจะเข้าหาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตลอดเวลา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะแก้ไขได้ตลอดเวลา

ฉะนั้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านบอกว่าท่านจะอยู่ในที่สังฆวิเวก ๓ เดือน ห้ามพระเข้ามา ใครเข้าไปเป็นอาบัติปาจิตตีย์ เว้นไว้แต่พระปฏิบัติ พระกรรมฐาน พระป่านี้แหละ จะเข้าไปถามปัญหา ท่านเว้นไว้ตรงนั้น ท่านเว้นไว้ให้เพราะอะไร เพราะว่าคนที่ปฏิบัติเวลามันติดขัดเดี๋ยวนั้น มันบีบคั้นเดี๋ยวนั้น มันมีปัญหาเดี๋ยวนั้น ฉะนั้น ต้องตอบเดี๋ยวนั้น ต้องแก้ไขเดี๋ยวนั้น

ฉะนั้น สิ่งที่เป็นข้อเท็จจริง เวลาหลวงปู่มั่นท่านถึงว่า เวลาสอน สอนจำเพาะๆ แล้วจำเพาะขึ้นมา เวลาปฏิบัติขึ้นไป ดุสิ ลูกศิษย์ของท่าน ลูกศิษย์ของหลวงปู่มั่นเป็นพระอริยบุคคลมากมายมหาศาล แล้วมากมายมหาศาลแล้วของจริงด้วย ถ้าของจริงแล้วไม่ออกเขาจะไม่ฉอเลาะ ไม่ออกมากวบนบ้านกวบเมืองไม่ทำ เพราะอะไร เพราะธรรมมันสูง เพราะธรรมนี้มันสูงกว่าแร่ธาตุ กว่าวัตถุ ธาตุ กว่าโลกธรรม ๘ กว่าชื่อเสียง กว่าการเคารพนับถือถ้าเป็นธรรม เว้นไว้แต่เป็นกิเลส เป็นกิเลสมันจะลงไปอย่างนั้น

นี่พูดถึงว่าเวลาเขาว่าระบบของใจจริง แล้วระบบของใจ ระบบของใจก็ใช้ปัญญาอบรมสมาธิใจ ถ้าระบบของใจ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ถ้าเอ็งมีปัญญาจริง เขาบอกว่า เขาทำสงครามของใจ เขาปฏิบัติไปแล้วมันถูกหรือผิด

ถ้ามันถูกหรือผิด สิ่งที่เราคิด คำว่า “เราภาวนาแบบกองโจร” กองโจร เราก็ต่อสู้
 ใจ เราต่อสู้ไป แต่ถ้าเราปฏิบัติปัญญาแบบกองโจร เขาเรียกปัญญาอบรมสมาธิ ถ้าเรา
 ทำสิ่งใดไม่ได้ มันก็ทำให้จิตใจเราฟุ้งซ่าน มันทำให้เราทุกข์เรายาก

แต่ถ้าเรามีสติปัญญา มันทันความคิด ความคิดมันหลอกเรา ความคิดเกิดจาก
 จิต แล้วก็หลอกจิต ความคิดไม่เกิดจากที่ไหนเลย ความคิดเกิดจากจิต แร่ธาตุอื่นสร้าง
 ความคิดไม่ได้ แร่ธาตุอื่นสร้างความคิดไม่ได้ เว้นไว้แต่ธาตุรู้ เพราะมันเป็นธาตุรู้
 ธรรมชาติของธาตุรู้มันมีหน้าที่รู้ พอรู้ขึ้นมา โดยสัญชาตญาณมันเกิดความคิด ความคิด
 มันเกิดโดยอวิชชา มันก็เกิดการลุ่มหลง เกิดการคิด เกิดการฟุ้งซ่าน

แม้แต่มาปฏิบัติธรรม คิดเรื่องธรรมะ ตริ่กในธรรมๆ เขาตริ่กในธรรมเพื่อให้มัน
 กล่อมใจ แต่ถ้ากิเลสมันมาก ตริ่กในธรรมมันก็ว่ามันมีคุณธรรม มันยึดมันถือมันของมัน

แต่ถ้าสติมันทัน เอ็งรู้อะไร เอ็งว่ามีคุณธรรม คุณธรรมมันสร้างความสุขหรือ
 ความทุกข์ให้เอ็ง ถ้ามัวตัวเอง พอถ้ามัวตัวเอง ถ้ามันมีสติปัญญาไป ถ้ามีสติปัญญาไป นี่
 ปัญญาอบรมสมาธิ

ถ้าเขาบอกว่าเขาจะปฏิบัติด้วยการรบแบบกองโจร การต่อสู้ไป ถ้าสู้ได้ก็เป็น
 ประโยชน์ ฉะนั้น ถ้าสู้ได้ก็สู้ไป ถ้าสู้ได้ก็ทำไป

เขาถามว่ามันถูกไหมๆ ถูกไหมๆ

จิตมันหยุดไม่หยุด ถ้าจิตมันหยุดมันก็ถูก ถ้าจิตมันหยุดนะ ถ้าจิตมันหยุด นั่น
 สัมมาสมาธิ แล้วพยายามใช้ปัญญาให้มากขึ้น มันต้องอยู่ให้มากขึ้น มันต้องยาวขึ้น
 ยาวขึ้นคือจิตมันสงบมากขึ้น มันวาง มันวางความคิดมันก็สงบ

พิจารณาต่อเรื่อยๆ ไปจนจิตมันมั่นคงของมัน ถ้ามันมีสตินะ เวลามันจะเสวย
 อารมณ์มันจะเห็นเลย เห็นว่าเวลาจิตมันเสวย จิตมันส่งออก ถ้าเสวยก็คือคิด ถ้าไม่เสวย
 เห็นภาพ รู้อยู่ แต่ไม่รู้เรื่องอะไร ขาดสติ แต่ถ้ามีสติปั้บ มันก็นิ่งของมัน ถ้านิ่งของมัน
 มันก็เป็นประโยชน์กับมัน ทำอย่างนี้ไปต่อเรื่อยๆ นี่เป็นปัญญาอบรมสมาธิ แล้วสังเกต
 ตรงนี้ สังเกตตรงที่มันจะคิดนี้ ถ้ามันคิด เราก็จับ ถ้ามันคิดได้นะ เราก็จับของเรา ถ้ามัน
 เป็นประโยชน์กับเรา

นี่พูดถึงว่า ถ้าเราปฏิบัติแบบกรรมฐาน ๔๐ ห้อง มั่นก็พุทโธ ธัมโม สังโฆ มรณานุสติ เทวตานุสติ เภระลิกอย่างนี้ แต่ถ้าเป็นปัญญาอบรมสมาธิฯ มันก็เป็นว่าเป็นมาตั้งแต่ปัญญาชน มีแต่ครูบาอาจารย์ท่านฝึกหัดแล้วท่านทำแล้วได้ประโยชน์ ฉะนั้น ถ้าว่ามันจะไม่มีอยู่ในบาลี ไม่มีอยู่ในสิ่งใด มั่นก็เป็นปัญญา ๓ สุตมยปัญญา จินตมยปัญญา ภาวนามยปัญญา แล้วถ้าเป็นปัญญาอบรมสมาธิ สมาธิอบรมปัญญา

มันเป็นบาลี เพราะเรายึดบาลี เราบอกว่าห้ามคลาดเคลื่อนจากนั้น แต่เวลามันสวมเลยนะ มันเอาความเห็นมันทั้งหมดเลยไปสวมในบาลี มันบอกว่าถูก แต่เวลาเราปฏิบัตินะ เราพยายาม มีบาลีคือคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีบาลีมีคำบาลี แล้วเราจะวิเคราะห์หิวจัย เราวิเคราะห์หิวจัยเพื่อให้แตกแขนง เพื่อพยายามปฏิบัติให้เป็นปัญญาของเรา มันบอกว่าอันนั้นผิด แต่เวลาสัญญามันจำมามันบอกว่าถูก

นี่ว่าถ้าการรบบแบบกองโจรไป

ฉะนั้น ถ้าทำได้มันก็เป็นประโยชน์กับผู้ที่ทำนั้น แต่เขาถามมาว่าอย่างนั้นๆ

ความเห็นก็คือความเห็น ความคิดก็คือความคิด แล้วถ้าบอกว่า ที่เขาทำอย่างนี้ถูกหรือผิด

ถูกหรือผิด ถ้ามีสติ หลวงตาท่านสอนว่า ถ้ามีสติ การควบคุม การปฏิบัติ นั้นก็ถูกต้องดีงามทั้งหมด ถ้าขาดสติ ขาดสติ การปฏิบัตินั้นสักแต่ว่า คือสักแต่ว่า มันจะไม่ได้ผล แต่ทำก็ถือว่าทำ แต่คนปฏิบัติใหม่จะเป็นแบบนี้ พยายามทำของเราเพื่อประโยชน์กับเรา

ทีนี้ถ้าทำไปแล้ว คนปฏิบัติไปแล้วเริ่มต้นมันก็หญาปากคอก ถ้าทำไปแล้วมันจะเห็นช่องทาง ถ้าคนเห็นช่องทางแล้ว เราพยายามชวนชวายของเรา มันเหมือนกับขออาราธนา ถ้าเอ็งเห็นช่องทางแล้ว เอ็งมีคุณงามความดีแล้ว ถ้ากิเลสมันไม่ท่วมหัว ไม่ไประราน ไม่ไปทำใคร มันก็จะเป็นประโยชน์กับคนคนนั้น

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราจะประพฤติปฏิบัติแบบกองโจร ถ้าเป็นสติเป็นปัญญา ถ้าเราทันก็ทันกิเลส มันก็ปราบปรามกิเลสของเรา มันก็เป็นประโยชน์กับเรา มันก็เป็นช่องทางของเรา ถ้าเราเห็นช่องทางนั้น ช่องทางคือข้อวัตรปฏิบัติ

ถ้ายังทำไม่ได้ เราอย่าไปทำลาย เราอย่าไปคัดค้าน เราพยายามมาทดสอบก่อน ถ้ามันทำได้นะ พอมันทำได้ คุณสิ เวลาหลวงตาท่านตรัสรู้ธรรมที่ดอยธรรมเจดีย์ กราบแล้วกราบเล่า กราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กราบแล้วกราบเล่า เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางข้อวัตรไว้ วางธรรมและวินัยไว้ ๒,๐๐๐ กว่าปี องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมมาแล้ว ๒,๐๐๐ กว่าปี หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านพยายามค้นคว้าของท่านจนจิตใจของท่านเบิกบานในใจของท่าน แล้วพยายามเข้มงวดสั่งสอนลูกศิษย์ลูกหามา

ถ้าคนใดปฏิบัติยังไม่ถึง มันใจไม่ลงหรืออก ใจมันคัดค้าน ใจมันต่อต้าน ใจมันต่อต้านเพราะอะไร เพราะมันมีอวิชชา อวิชชาเพราะมันไม่รู้ตัวมันเอง ใจมันไม่รู้ตัวมันเอง มันก็เลยคัดค้าน มันก็เลยต่อต้าน

แต่ถ้าคนบรรลุธรรมนะ จิตใจมันลงนะ มันจะเคารพครูบาอาจารย์ หลวงตาท่านบอกว่าคินไหนไม่ได้กราบหลวงปู่มั่นก่อน คินนั้นนอนไม่ได้ ก่อนนอนต้องกราบหลวงปู่มั่นก่อน ถ้าไม่ได้กราบหลวงปู่มั่นก่อน คินนั้นนอนลงไม่ได้ นั่นความคิดความระลึกถึง เห็นไหม แม้แต่หลวงปู่มั่นท่านนิพพานไปตั้งหลายสิบปีแล้ว ท่านยังเคารพบูชาของท่าน

ถ้าจิตใจคนประพฤติปฏิบัติ หลวงตาท่านถึงบอกว่า เวลาท่านบรรลุธรรม ท่านกราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กราบแล้วกราบเล่า กราบด้วยความซาบซึ้งใจใจ ถ้ามันเป็นธรรมมันเป็นอย่างนี้

ถ้ามันเป็นกิเลส มันดีแต่ปาก ดีแต่ปาก พฤติกรรมมันต่อต้าน พฤติกรรมมันก็ดชวางเขา พฤติกรรมมันทำลายคนอื่น แล้วสังคมมันจะสงบสุขอย่างไรละ สังคมมันจะสงบสุขมันต้องสงบสุขจากใจเราด้วย หวังแต่ว่าฉันมีดี ๆ ฉันเป็นคนดี แต่พฤติกรรมพฤติกรรมมันบอก

เราต้องการตรงนั้น ต้องการความสัตย์ ต้องการความจริง ต้องการคนทำจริง ทำจริงเพื่อประโยชน์ใด ฉะนั้น ใครทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ขอให้ทำดีเถิด แล้วอายุขัยของเราความเป็นไปของพระสงฆ์ ช่างหัวมันเถอะ ไอ้คนที่เขาไม่เห็นด้วยเขาแข่งให้ตายทุกวัน แข่งให้มันตายไปๆ มันอยู่มันก็ดขวางเขา เ็งยังคิดกันไม่เป็นอีกหรือ เ็งอย่ามาคิดว่า เ็งคิดดีคิดถูกนะ ไอ้พวกมิจฉาทิฏฐิมันแข่งอยู่ทุกวัน ให้กูตายไปๆ เอวัง